

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 22 stycznia 2024 r.
(OR. en)

5311/24

COHOM 4
COPS 6
CONUN 8
COASI 5
MAMA 9
COEST 26
COAFR 12
DEVGEN 5
CFSP/PESC 46

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	22 stycznia 2024 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	ST 5220 2023 INIT
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie priorytetów UE na 2024 r. na forach ONZ zajmujących się prawami człowieka

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie priorytetów UE na 2024 r. na forach ONZ zajmujących się prawami człowieka, zatwierdzone przez Radę na jej 4001. posiedzeniu 22 stycznia 2024 r.

Konkluzje Rady w sprawie priorytetów UE na 2024 r. na forach ONZ zajmujących się prawami człowieka

1. **Prawa człowieka są powszechne, niepodzielne, współzależne i wzajemnie powiązane, czy to prawa obywatelskie, kulturalne, gospodarcze, polityczne, czy też społeczne.** UE ponawia swoje zaangażowanie na rzecz praw człowieka w obecnej napiętej sytuacji międzynarodowej charakteryzującej się nasileniem konfliktów zbrojnych, autorytaryzmu, dezinformacji oraz ograniczeniem równości płci.
2. W roku **Szczytu Przyszłości**, UE potwierdzi swoje zaangażowanie w skuteczny multilateralizm, obejmujący dalsze wzmocnianie systemu praw człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych, w tym Biura Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka (OHCHR). UE wzywa wszystkie państwa do poszanowania niezależności OHCHR oraz do pełnej współpracy z Wysokim Komisarzem i jego Biurem, przy jednoczesnym zapewnieniu jego odpowiedniego finansowania. Prawa człowieka i równość płci należy rozpowszechniać poprzez Pakt na rzecz przyszłości, który powinien opierać się na wzajemnych powiązaniach między prawami człowieka, pokojem i bezpieczeństwem oraz zrównoważonym rozwojem. Uwzględnienie silnego wymiaru praw człowieka w Pakcie na rzecz przyszłości i w przygotowaniach do Szczytu Przyszłości oraz w uzupełniającym procesie realizacji **celów zrównoważonego rozwoju** jest jednym z kluczowych czynników służących temu, by nie nikt nie został pominięty.

3. UE nadal będzie działać na rzecz wzmocnienia poszanowania, ochrony i przestrzegania praw człowieka oraz w dalszym ciągu będzie współpracować z wszystkimi regionami świata, organizacjami i odnośnymi zainteresowanymi stronami, aby osiągnąć te cele. W dalszym ciągu będzie wzywać wszystkie państwa do pełnej współpracy z **systemem praw człowieka ONZ**, w tym z Radą Praw Człowieka i jej mechanizmami, takimi jak procedury specjalne i powszechny okresowy przegląd praw człowieka, z posiadającymi mandat ONZ organami dochodzeniowymi i organami traktatowymi. UE będzie również nadal wzywać wszystkie państwa do przestrzegania prawa międzynarodowego praw człowieka oraz do zapewnienia ONZ i mechanizmom monitorowania praw człowieka bezwarunkowego i nieograniczonego dostępu do ich terytoriów.
4. UE potwierdza swoje zdecydowane zaangażowanie, by szanować, chronić i realizować wszystkie **prawa gospodarcze, społeczne i kulturalne**, w tym prawo do nauki, pożywienia, ochrony zdrowia, zabezpieczenia społecznego, odpowiednich warunków mieszkaniowych i godnej pracy, oraz by wspierać właściwe inicjatywy w tym zakresie. Nadal będzie wspierać powszechny dostęp do bezpiecznej i przystępnej cenowo wody pitnej w wystarczającej ilości, do urządzeń sanitarnych i do higieny, a także będzie podkreślać znaczenia wymiaru praw człowieka w tych obszarach. Będzie czynnie uczestniczyć w dyskusjach nad promowaniem prawa człowieka do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska. Będzie wciąż propagować prawo do nauki, powiązanie z agendą cyfrową, włączenie społeczne i cyfrowe, równość płci, wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt oraz niedyskryminację. UE w dalszym ciągu będzie propagować prawa kulturalne i ochronę dziedzictwa kulturowego.

5. UE będzie działać na rzecz zapobiegania pogwałceniom i naruszeniom praw człowieka, w tym poprzez wspieranie odpowiednich inicjatyw w ramach Trzeciego Komitetu Zgromadzenia Ogólnego ONZ i Rady Praw Człowieka. Nadal będzie zajmować się kwestią **odpowiedzialności** za pogwałcenia i naruszenia praw człowieka, niezależnie od tego, gdzie następują. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie na rzecz pociągnięcia do odpowiedzialności wszystkich sprawców zbrodni wagi międzynarodowej. Potwierdzi swoje niezachwiane poparcie dla międzynarodowego systemu wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, w szczególności dla Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK), a także swoje zobowiązanie do utrzymania statutu rzymskiego oraz zachowania niezależności i integralności MTK. Propagowanie odpowiedzialności karnej ma zasadnicze znaczenie w walce z bezkarnością za masowe akty okrucieństwa oraz dla zapewnienia sprawiedliwości ofiarom. W trosce o odpowiedzialność UE będzie wystosowywać apele lub wspierać apele innych podmiotów o prowadzenie niezależnych dochodzeń dotyczących pogwałceń i naruszeń praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym naruszeń, które mogą stanowić zbrodnie międzynarodowe.
6. UE będzie w dalszym ciągu pełnić wiodącą rolę co do **inicjatyw** dotyczących Afganistanu, Białorusi, Burundi, KRLD, Erytrei i Mjanmy/Birmy. UE będzie również gotowa reagować na ewentualne sytuacje budzące obawy w zakresie praw człowieka mogące się pojawić w 2024 r., a także angażować się w takie sytuacje. Jeśli chodzi o Etiopię, UE będzie śledzić rozwój sytuacji w zakresie ram polityki sprawiedliwości okresu przejściowego i ich wdrożenia oraz będzie zachęcać do tego, by przyszła polityka spełniała regionalne i międzynarodowe standardy praw człowieka. Będzie uważnie śledzić inicjatywy dotyczące Demokratycznej Republiki Konga, Gruzji, w tym sytuacji w zakresie praw człowieka w gruzińskich rejonach Abchazji i Osetii Południowej, Haiti, Iranu, Jemenu, Kambodży, Libii, Mali, Nikaragui, okupowanych terytoriów palestyńskich, Federacji Rosyjskiej, Republiki Środkowoafrykańskiej, Somalii, Sri Lanki, Sudanu, Sudanu Południowego, Syrii, tymczasowo okupowanych terytoriów Ukrainy, w tym Autonomicznej Republiki Krymu i miasta Sewastopol, a także będzie śledzić i wspierać wysiłki na rzecz demokratycznych wyborów i poszanowania praw człowieka w Wenezueli, w tym wdrożenia porozumień podpisanych na Barbadosie i uwolnienia więźniów politycznych. UE będzie czynnie angażować się w **interaktywne dialogi** z osobami upoważnionymi w ramach procedur specjalnych, a także w debaty ogólne, aby zwracać uwagę na naruszenia praw człowieka.

7. UE będzie potępiać systematyczne pogwałcenia i naruszenia praw człowieka w **Afganistanie**, w szczególności dyskryminację przez talibów kobiet i dziewcząt ze względu na płeć. Chodzi m.in. o odmowę prawa do edukacji dla wszystkich, wolności wypowiedzi, swobody przemieszczania się i pracy oraz poważne ograniczenia uczestnictwa kobiet i dziewcząt w życiu publicznym i społecznym, w tym zakazanie kobietom pracy w organizacjach pozarządowych i w ONZ. UE będzie również apelować o ochronę praw osób należących do mniejszości, w tym etnicznych i religijnych, takich jak Hazarowie, a także osób LGBTI. UE będzie udzielać wsparcia misji wspierającej Organizacji Narodów Zjednoczonych w Afganistanie (UNAMA) w ramach jej kompleksowego mandatu z silnym komponentem dotyczącym praw człowieka oraz mandatowi specjalnego sprawozdawcy ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Afganistanie, a także poprzez mianowanie specjalnego wysłannika ds. Afganistanu zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2721 (2023). Nadal będzie kłaść nacisk na odpowiedzialność talibów za zapewnienie poszanowania, ochrony i realizacji praw człowieka i podstawowych wolności oraz będzie uwypuklać, jak ważna jest kwestia odpowiedzialności. Będzie wzywać talibów do przestrzegania zobowiązań wynikających z Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) i Konwencji o prawach dziecka (CRC); stroną tych konwencji jest również Afganistan.

8. UE będzie wzywać od pokojowego pojednania i przywrócenia demokratycznych przemian w **Mjanmie/Birmie** oraz będzie wspierać wysiłki Organizacji Narodów Zjednoczonych i ASEAN w tym zakresie. Zaapeluje o większe uspołnienie stanowisk w całym systemie ONZ, w szczególności poprzez usprawnienie działań podejmowanych przez poszczególne osoby upoważnione przez tę organizację oraz oenzetowskie agencje w terenie. Będzie nadal opowiadać się za sprawiedliwością i odpowiedzialnością w odniesieniu do wszelkich pogwałceń i naruszeń oraz wzywać do położenia kresu wszelkim aktom przemocy popełnianym przez reżim wojskowy Mjanmy/Birmy w całym kraju, w tym do zaprzestania ukierunkowanych ataków na cywilów i infrastrukturę cywilną. Będzie apelować o bezwarunkowe i natychmiastowe uwolnienie wszystkich osób arbitralnie zatrzymanych, będzie potępiać stosowanie kary śmierci, w szczególności w następstwie wojskowego zamachu stanu w 2021 r., oraz będzie wzywać do przywrócenia procesu demokratycznego. Nadal będzie wyrażać poparcie dla wszystkich mieszkańców Mjanmy/Birmy, w tym dla Rohingjów i innych mniejszości. Będzie wzywać o pełny, bezpieczny i niezakłócony dostęp pomocy humanitarnej do wszystkich potrzebujących. UE będzie nadal opowiadać się za bezpiecznym, trwałym, godnym i dobrowolnym powrotem Rohingjów będących uchodźcami do ich miejsc pochodzenia, gdy warunki na to pozwolą. UE będzie wspierać mechanizmy pociągania do odpowiedzialności, w tym Niezależny Mechanizm Dochodzeniowy dla Mjanmy/Birmy (IIMM).

9. UE będzie nadal z całą mocą potępiać niczym niesprokowaną i nieuzasadnioną wojnę **napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie** oraz ciągle naruszanie przez Rosję prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego w Ukrainie, w tym arbitralne zatrzymania, tortury, brutalne traktowanie, wymuszone zaginięcia oraz przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć. Ponowi swój pilny apel do Rosji i Białorusi, by niezwłocznie zapewniły bezpieczny powrót do Ukrainy wszystkich bezprawnie deportowanych i wywiezionych ukraińskich dzieci oraz innych osób cywilnych. UE zachęca do podejmowania dalszych wysiłków służących pociąganiu do odpowiedzialności za wszystkie zbrodnie międzynarodowe i naruszenia praw człowieka wynikające z rosyjskiej wojny napastniczej, podkreślając, że należy zapewnić odpowiedzialność w najszerszym tego słowa znaczeniu, w tym prawo ofiar do dostępu do wymiaru sprawiedliwości i reparacji, a także gwarancje niepowtórzenia. UE zachęca do dalszych działań, również na forum Grupy Głównej, służących utworzeniu trybunału ds. ścigania zbrodni agresji przeciwko Ukrainie, który powinien uzyskać jak najszersze ponadregionalne poparcie i legitymację, oraz ustanowieniu przyszłego mechanizmu kompensacyjnego; potwierdza swoje poparcie dla prowadzonego przez Radę Europy rejestru szkód spowodowanych agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy jako pierwszego wymiernego kroku w tym kierunku. UE podkreśla swoje poparcie dla dochodzeń prowadzonych przez prokuratora generalnego Międzynarodowego Trybunału Karnego i dla odnowienia mandatu Międzynarodowej Komisji Śledczej w sprawie Ukrainy przez Radę Praw Człowieka. UE będzie domagać się, aby Rosja położyła kres swojej agresji, wycofała niezwłocznie, całkowicie i bezwarunkowo wszystkie siły i sprzęt wojskowy z całego terytorium Ukrainy oraz by w pełni szanowała suwerenność, niezależność i integralność terytorialną Ukrainy w ramach jej granic uznanych przez społeczność międzynarodową.

10. UE będzie apelować do **KRLD**, by zareagowała na ustalenia komisji śledczej z 2014 r. dotyczące poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka oraz by konstruktywnie współpracowała z oenzetowskim systemem praw człowieka, z myślą o zbliżającym się powszechnym okresowym przeglądzie praw człowieka. UE będzie nadal wzywać KRLD do przyjęcia propozycji dialogu i wznowienia współpracy ze społecznością międzynarodową, w tym poprzez powrót personelu dyplomatycznego i humanitarnego do KRLD. Zaapeluje do KRLD o poszanowanie, ochronę i realizację praw człowieka oraz o natychmiastowe rozwiązanie problemu uprowadzeń.

11. Jeśli chodzi o **Izrael i okupowane terytoria palestyńskie**, UE zdecydowanie potępia brutalne i masowe ataki terrorystyczne przeprowadzone przez Hamas na całym terytorium Izraela 7 października, obejmujące przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć. UE przypomina o prawie Izraela do obrony i podkreśla, że musi być ono wykonywane zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym międzynarodowym prawem humanitarnym i prawem międzynarodowym praw człowieka. UE będzie nadal uważnie śledzić sytuację w Strefie Gazy i wzywać do poszanowania praw człowieka, podkreślając obowiązek zapewnienia stałej ochrony wszystkim cywilom zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym.
- Wzywamy wszystkie strony do przestrzegania prawa międzynarodowego, w tym prawa międzynarodowego praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego, oraz stwierdzamy, że konieczne jest wyegzekwowanie odpowiedzialności za naruszenia prawa międzynarodowego. Ponawiając wyrazy głębokiego zaniepokojenia pogarszającą się sytuacją humanitarną w Strefie Gazy, UE będzie apelować o stały, szybki, bezpieczny i niezakłócony dostęp pomocy humanitarnej oraz umożliwienie dotarcia tej pomocy do osób jej potrzebujących przy wykorzystaniu wszelkich niezbędnych środków, m.in. w postaci zwiększonych zdolności na przejściach granicznych i specjalnej trasy morskiej, a także korytarzy i przerw humanitarnych służących zaspokajaniu potrzeb humanitarnych, przy jednoczesnym zapewnieniu, by pomoc ta nie była wykorzystywana przez organizacje terrorystyczne. UE będzie nadal apelować do Hamasu, aby natychmiast bezwarunkowo uwolnił wszystkich zakładników, i będzie przy tym zwracać uwagę na to, że wykorzystywanie przez Hamas osób cywilnych jako żywych tarcz jest okrucieństwem szczególnie zasługującym na potępienie. Należy ułatwić pracę agencji ONZ, a także chronić pracowników ONZ i organizacji humanitarnych. Nie wolno atakować dziennikarzy.
- UE będzie wzywać do ochrony całej infrastruktury cywilnej, w tym placówek medycznych, szkół i pomieszczeń ONZ, a także innej infrastruktury ułatwiającej świadczenie pomocy humanitarnej. UE zdecydowanie potępia przemoc ze strony osadników i wzywa do zapewnienia odpowiedzialności. Działania osadnicze są nielegalne w świetle prawa międzynarodowego. Izrael musi wstrzymać budowę osiedli, zapobiegać przemocy ze strony osadników i dopilnować, by sprawcy takiej przemocy zostali pociągnięci do odpowiedzialności. UE będzie wzywać do współpracy z wszystkimi mechanizmami ONZ. UE jest gotowa przyczynić się do ożywienia procesu politycznego opartego na rozwiązaniu dwupaństwowym, w tym poprzez Działanie na rzecz Dnia Pokoju, oraz z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy dyplomatyczne na rzecz pokoju i bezpieczeństwa oraz popiera zorganizowanie w najbliższym czasie międzynarodowej konferencji pokojowej.

12. UE będzie nadal monitorować i potępiać systematyczne i nasilające się wewnętrzne represje wobec społeczeństwa obywatelskiego i stygmatyzowanych grup, w tym osób LGBTI, w **Federacji Rosyjskiej**. UE potępia faktyczne zamknięcie przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, uciszenie sprzeciwu publicznego, opozycji politycznej i niezależnych mediów, brak niezawisłości sądownictwa i gwarancji rzetelnego procesu sądowego, stosowanie tortur i brutalne traktowanie oraz arbitralne zatrzymania. UE nadal będzie apelować do Rosji o pełną współpracę z wszystkimi międzynarodowymi i regionalnymi mechanizmami monitorowania praw człowieka i z procedurami specjalnymi związanymi z sytuacją w zakresie praw człowieka w Federacji Rosyjskiej. UE będzie wzywać Rosję do uwolnienia wszystkich więźniów politycznych.
13. UE będzie nadal zdecydowanie potępiać naruszenia praw człowieka na **Białorusi**, przypominając, że Wysoki Komisarz ds. Praw Człowieka zdał sprawozdanie wskazujące, że na Białorusi nadal dochodzi do systematycznych, powszechnych i rażących naruszeń praw człowieka. Według Wysokiego Komisarza niektóre z tych naruszeń praw człowieka można zakwalifikować jako zbrodnie przeciwko ludzkości. UE będzie wzywać władze Białorusi, by zaprzestały represji wewnętrznych oraz natychmiast i bezwarunkowo uwolniły i zrehabilitowały więźniów politycznych. UE nadal będzie apelować do władz Białorusi o pełną współpracę z międzynarodowymi i regionalnymi mechanizmami monitorowania praw człowieka. UE będzie wzywać władze Białorusi, by zaprzestały udziału w rosyjskiej wojnie napastniczej przeciwko Ukrainie i położyły kres instrumentalnemu traktowaniu migrantów do celów politycznych. UE postara się zapewnić, by kwestia pogarszającej się sytuacji w zakresie praw człowieka na Białorusi pozostała jednym z priorytetów Rady Praw Człowieka.

14. UE będzie apelować o położenie kresu naruszeniom międzynarodowego prawa humanitarnego oraz pogwałceniom i naruszeniom praw człowieka przez wszystkie strony konfliktu w Syrii, w szczególności dokonywanym przez reżim i jego sojuszników, a także będzie powtarzać, że wszystkie strony odpowiedzialne za naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego oraz pogwałcenia i naruszenia praw człowieka, w tym przemoc seksualną i przemoc ze względu na płeć, muszą zostać pociągnięte do odpowiedzialności. UE będzie ponownie podkreślać, że niezbędne jest, by organizacje humanitarne miały bezpieczny, pełny, niezakłócony i trwały dostęp, również do miejsc izolacji i zatrzymania. UE będzie nadal wyrażać nieustające wsparcie na rzecz Niezależnej Międzynarodowej Komisji Dochodzeniowej (CoI) oraz Bezstronnego i Niezależnego Międzynarodowego Mechanizmu (IIIM) i ponowi swój apel o przekazanie sytuacji w Syrii Międzynarodowemu Trybunałowi Karnemu. UE z zadowoleniem przyjmuje utworzenie Niezależnej Instytucji ds. Osób Zaginionych w Syryjskiej Republice Arabskiej i jest gotowa wesprzeć tę nową instytucję. UE odnotuje, że obecnie nie spełniono warunków dobrowolnego, bezpiecznego i godnego powrotu uchodźców syryjskich, które to warunki zostały zdefiniowane przez Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców. Jedyną drogą do trwałego pokoju dla Syrii jest rozwiązanie polityczne oparte na rezolucji RB ONZ nr 2254.
15. UE będzie nadal potępiać naruszenia praw człowieka w Iranie i wzywać władze **Iranu** do poszanowania praw człowieka – w szczególności praw kobiet i dziewcząt oraz praw osób należących do mniejszości religijnych i etnicznych – wolności opinii i wypowiedzi oraz wolności pokojowego zgromadzania się. UE będzie wzywać rząd Iranu do zaprzestania egzekucji i do prowadzenia spójnej polityki na rzecz zniesienia kary śmierci oraz do pełnej współpracy z mechanizmami ONZ służącymi pociąganiu do odpowiedzialności za naruszenia praw człowieka, w szczególności z niezależną misją wyjaśniającą ustanowioną przez Radę Praw Człowieka. Będzie również wzywać do uwolnienia wszystkich arbitralnie zatrzymanych osób, w tym cudzoziemców i osób posiadających podwójne obywatelstwo, a także do zapewnienia sprawiedliwości proceduralnej wszystkim zatrzymanym.

16. UE będzie potępiać poważne pogwałcenia i naruszenia praw człowieka w Sudanie, w tym liczne zgłaszane przypadki przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, a także przypadki naruszeń praw dziecka. UE jest głęboko zaniepokojona doniesieniami o masowej przemocy wobec ludności cywilnej i o czystkach etnicznych, w szczególności w Darfurze Zachodnim, a także dużą liczbą osób potrzebujących pomocy humanitarnej oraz osób wewnątrznie przesiedlonych. UE będzie wzywać wszystkie strony konfliktu do utrzymywania i poszanowania swoich zobowiązań wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego i do zaprzestania ataków na infrastrukturę cywilną oraz do zagwarantowania nieograniczonego, szybkiego i bezpiecznego dostępu pomocy humanitarnej do całego terytorium tego kraju. Potwierdzi potrzebę pociągnięcia do odpowiedzialności wszystkich sprawców przestępstw, by położyć kres bezkarności. UE będzie wspierać prace MTK i ONZ, w tym prace prowadzone za pośrednictwem Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka, nowo mianowanego osobistego wysłannika Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Sudanu, oraz będzie wzywać Sudan do wspierania mandatów wyznaczonego niezależnego eksperta w Sudanie, a także niezależnej międzynarodowej misji wyjaśniającej ds. pogwałceń i naruszeń praw człowieka w tym kraju.

17. UE nadal będzie wyrażać poważne zaniepokojenie sytuacją w zakresie praw człowieka w **Chinach**, w tym w Tybecie, Mongolii Wewnętrznej, Hongkongu i Sinciangu. UE w dalszym ciągu będzie zachęcać Chiny do skutecznej współpracy z Biurem Wysokiego Komisarza oraz z wszystkimi międzynarodowymi mechanizmami praw człowieka, w tym na rzecz realizacji zaleceń zawartych w sprawozdaniu oceniającym kwestie związane z prawami człowieka w Sinciangu. UE wciąż będzie zwracać szczególną uwagę na pełne korzystanie z praw człowieka i podstawowych wolności, przede wszystkim wolności opinii i wypowiedzi, stowarzyszania się i pokojowego zgromadzania się, wolności religii lub przekonań, a także na ochronę praw kobiet i dziewcząt, zachowanie tożsamości kulturowej oraz położenie kresu pracy przymusowej i obozom reedukacyjnym, w szczególności w świetle powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka dotyczącego Chin. UE będzie nadal ściśle monitorować poszczególne przypadki dotyczące obrońców praw człowieka – również tych, którzy współpracują z mechanizmami ONZ. Będzie wzywać Chiny do poszanowania, ochrony i realizacji praw człowieka wszystkich osób, w tym Ujgurów, Tybetańczyków i osób należących do mniejszości etnicznych, religijnych i językowych. UE będzie wzywać rząd Chin i władze Hongkongu do przywrócenia pełnego poszanowania praworządności i praw człowieka, a także będzie ponawiać wyrazy zaniepokojenia co do wywiązania się przez Chiny z ich wcześniejszych zobowiązań dotyczących Hongkongu. W miarę możliwości i z pełnym poszanowaniem powszechnych praw człowieka, UE jest otwarta na współpracę z Chinami na forach wielostronnych, na przykład w takich kwestiach jak prawa gospodarcze, społeczne i kulturalne.
18. UE będzie podkreślać swoje stałe poparcie dla dążenia do trwałego i nieustającego pokoju między Armenią a Azerbejdżanem, opartego na zasadach: uznania suwerenności; nienaruszalności granic i integralności terytorialnej. UE będzie kłaść nacisk na to, jak ważne jest zapewnienie praw i bezpieczeństwa **Ormianom z Górskiego Karabachu**, a także stworzenie warunków do dobrowolnego, bezpiecznego, godnego i trwałego powrotu uchodźców i osób przesiedlonych do Górskiego Karabachu, w szczególności zapewnienie ich prawa do godnego życia we własnym domu, bez zastraszania czy dyskryminacji. Ponadto należy skutecznie chronić i gwarantować dziedzictwo kulturalne i prawa własności ludności lokalnej.

19. Oczekuje się też, że Turcja, jako kraj kandydujący do UE i wieloletni członek Rady Europy, wywiąże się ze swoich odpowiednich zobowiązań.
20. Jeśli chodzi o **priorytety tematyczne**, UE będzie nadal zdecydowanie sprzeciwiać się **karze śmierci** niezależnie od sytuacji i okoliczności oraz będzie propagować dalszą ratyfikację drugiego protokołu fakultatywnego do Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych (ICCPR) w sprawie zniesienia kary śmierci, przyjętego 35 lat temu. UE będzie wzywać wszystkie państwa, w których nadal stosuje się karę śmierci, do zniesienia jej lub do utrzymania lub wprowadzenia moratorium na nią, jako pierwszy krok w kierunku jej zniesienia. UE będzie zachęcać państwa, w których obowiązuje moratorium, do formalnego zniesienia kary śmierci. UE będzie się angażować na wczesnym etapie, z myślą o uzyskaniu poparcia dla 10. rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie moratorium na wykonywanie kary śmierci, zgodnie ze swoim jednoznacznym zobowiązaniem na rzecz zniesienia kary śmierci.
21. W kontekście 40. rocznicy konwencji w sprawie zakazu tortur, UE będzie nadal potępiać stosowanie **tortur** i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania na całym świecie, a także będzie wypowiadać się przeciwko arbitralnym aresztowaniom i zatrzymaniom. Ponowi wezwanie do powszechnej ratyfikacji i skutecznego wdrożenia Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur i jej protokołu fakultatywnego. UE w dalszym ciągu będzie promować globalny sojusz na rzecz zwalczania handlu narzędziami tortur i rozważy dalsze kroki w kierunku zakazania handlu towarami wykorzystywanymi do wykonywania kary śmierci i stosowania tortur.

22. UE będzie wzywać wszystkie państwa na całym świecie do zapewnienia należytego funkcjonowania instytucji demokratycznych, poszanowania praworządności, zasad dobrego rządzenia, inkluzywnych społeczeństw, niezawisłości sądownictwa oraz do zapobiegania i zwalczania bezkarności i korupcji. Korupcja podważa realizację wszystkich praw człowieka i korzystanie z nich oraz osłabia demokrację, zaufanie do instytucji i praworządność.
23. UE potwierdzi, że jest silnie zaangażowana w promowanie i ochronę prawa do **wolności religii lub przekonań** dla wszystkich osób na całym świecie. UE będzie propagować i chronić prawo każdego do wyznawania lub niewyznawania religii, posiadania lub nieposiadania przekonań, do uzewnętrzniania lub zmiany religii lub przekonań, a jednocześnie będzie potępiać kryminalizację apostazji i nadużywanie przepisów dotyczących bluźnierstwa. UE będzie potępiać dyskryminację, nietolerancję, przemoc i prześladowanie ze względu na religię lub przekonania oraz odrzucać wszelkie formy nawoływania do nienawiści religijnej.
24. UE zwiększy swoje wsparcie na rzecz utrzymania **prawa do wolności opinii i wypowiedzi**, zarówno w internecie, jak i poza nim. Będzie nadal zdecydowanie wspierać wolność mediów, a także potępiać nękanie dziennikarzy, blogerów i innych pracowników mediów oraz groźby i ataki wobec nich. UE w dalszym ciągu będzie ostrzegać przed zwiększoną kontrolą państwa nad przestrzenią internetową i proaktywnie zwalczać zagraniczne manipulacje informacjami oraz będzie propagować integralność informacji w walce z dezinformacją. UE nadal będzie działać na rzecz utrzymania **wolności akademickiej** i na rzecz ochrony zagrożonych członków społeczności akademickiej. UE wciąż będzie chronić i propagować prawo do **wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się** oraz potępiać zastraszanie, groźby i przemoc wobec pokojowych demonstrantów.

25. UE będzie aktywnie propagować powszechne prawa człowieka i podstawowe wolności, praworządność i zasady demokratyczne na rzecz rozwoju i wykorzystania **technologii cyfrowych**, w tym sztucznej inteligencji (AI), internetu i otoczenia cyfrowego, i zarządzania tymi technologiami – zgodnie ze swoim humanocentrycznym i opartym na prawach człowieka podejściem do technologii cyfrowych, a także na podstawie własnych prac nad funkcjonalnym rozporządzeniem o sztucznej inteligencji. UE będzie propagować odbywające się w sposób odpowiedzialny, bezpieczny i wiarygodny projektowanie, rozwijanie, wdrażanie, ocenę i wykorzystywanie sztucznej inteligencji zgodnie z prawem międzynarodowym praw człowieka oraz będzie nadal zwracać uwagę na wpływ wyłączania internetu, cenzury w internecie i niezgodnej z prawem inwigilacji w internecie. UE będzie nadal wzywać do ochrony przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego w internecie, do zwiększenia ochrony danych i promowania odpowiedzialnego zarządzania platformami, w tym w celu zwalczania dezinformacji i cyberprzestępczości oraz nękania i znęcania się w internecie ze względu na płeć z wykorzystaniem technologii. UE będzie promować otwarty, wolny, bezpieczny i interoperacyjny internet, w tym ochronę leżącą u jego podstaw wielostronności. Wśród kluczowych priorytetów UE znajdzie się zapewnienie należytego odzwierciedlenia tych zasad w przyszłych procesach ONZ dotyczących wymiaru cyfrowego, takich jak Globalne porozumienie cyfrowe, oraz we wszelkich decyzjach dotyczących przyszłych globalnych ram dla sztucznej inteligencji. W tym celu UE zwróci szczególną uwagę na zalecenia Rady Konsultacyjnej Wysokiego Szczebla ds. Sztucznej Inteligencji przy Sekretarzu Generalnym ONZ, w szczególności na jej sprawozdanie przed Szczytem Przyszłości w 2024 r. Jednocześnie UE będzie kontynuować współpracę cyfrową w ramach strategii Global Gateway, aby zniwelować przepaść cyfrową i umożliwić wykorzystanie technologii cyfrowych, w tym sztucznej inteligencji, jako czynników przyspieszających realizację celów zrównoważonego rozwoju.

26. UE będzie aktywnie wspierać, promować i wzmacniać zróżnicowane i niezależne społeczeństwo obywatelskie, które stanowi podstawę społeczeństwa demokratycznego. UE będzie zdecydowanie potępiać wszelkie formy represji wobec **obrońców praw człowieka** i organizacji społeczeństwa obywatelskiego – w tym tych którzy współpracują, dążą do współpracy lub współpracowali z systemem ONZ – oraz będzie nadal promować pełne i znaczące uczestnictwo społeczeństwa obywatelskiego we wszystkich forach ONZ. UE skoncentruje się w szczególności na konkretnych zagrożeniach, na jakie narażone są niektóre kategorie obrońców praw człowieka, często doświadczających dyskryminacji, przemocy i nękania, w internecie i poza nim, co dotyczy zwłaszcza obrończyń praw człowieka, młodych obrońców praw człowieka, obrońców praw człowieka zajmujących się kwestiami środowiska, ziemi i ludności rdzennej, obrońców praw osób LGBTI, praw osób należących do mniejszości narodowych, etnicznych, religijnych lub językowych oraz obrońców praw pracowniczych. UE będzie odgrywać wiodącą rolę w promowaniu bezpiecznych i sprzyjających warunków dla społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka, w tym osób działających na wygnaniu. Zwróci szczególną uwagę na bezprawną inwigilację w internecie, a także rozważy środki mające na celu zapobieganie represjom transnarodowym i ich zwalczanie oraz będzie zachęcać do podejmowania działań na forum ONZ, aby przeciwdziałać temu coraz poważniejszemu światowemu zjawisku. UE opowie się także przeciwko środkom prawnym i administracyjnym powodującym kurczenie się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego, takim jak przeszkody w rejestrowaniu organizacji pozarządowych, ograniczenia dostępu do zasobów, uciążliwe zasady weryfikacji i obciążające wymogi sprawozdawcze. UE będzie ściśle współpracować z Wysokim Komisarzem NZ ds. Praw Człowieka i w ramach procedur specjalnych z myślą o zapewnieniu wysłuchania głosów społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka.

27. Zgodnie ze swoimi międzynarodowymi zobowiązaniami UE nadal będzie zdecydowanie propagować i intensyfikować wysiłki na rzecz **równości płci**, upowszechniania wszystkich praw człowieka i pełnego korzystania z nich przez wszystkie kobiety i dziewczęta oraz wzmocnienia pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt, w tym poprzez uwzględnianie problematyki równości płci w kontekście poszczególnych krajów i poszczególnych wątków tematycznych. UE będzie w dalszym ciągu promować włączanie perspektywy płci w inicjatywy na rzecz pokoju i bezpieczeństwa, w tym poprzez wdrożenie rezolucji RB ONZ nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz kolejnych rezolucji, w drodze wzmocnienia pełnego, skutecznego i znaczącego uczestnictwa i przywództwa kobiet i dziewcząt w zapobieganiu konfliktom i ich rozwiązywaniu w całym cyklu trwania konfliktu. UE będzie wykorzystywać każdą okazję na wszelkich odpowiednich forach, by nadal wywiązywać się z tych zobowiązań, w tym na forum Komisji ds. Statusu Kobiet i Komisji ds. Ludności i Rozwoju, oraz nadal podkreślać konieczność zastosowania ambitnego i transformacyjnego podejścia, by wyeliminować podstawowe przyczyny i czynniki ryzyka związane z różnicami w traktowaniu kobiet i mężczyzn, dyskryminacją kobiet i dziewcząt oraz przemocą wobec nich. W ramach swoich wysiłków UE będzie nadal priorytetowo traktować zapobieganie wszelkim formom przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć, zarówno w internecie, jak i poza nim, w tym przemocy domowej i przemocy wobec partnera, dziecięcym, wczesnym i przymusowym małżeństwom, okaleczaniu żeńskich narządów płciowych i innym szkodliwym praktykom wobec kobiet i dziewcząt, a także eliminację tych zjawisk. W dalszym ciągu będzie propagować ewentualne synergie z istniejącymi procesami w tej dziedzinie, takimi jak działające pod przewodnictwem UN Women Forum Pokolenia Równości, w które zaangażowane jest kilka państw członkowskich UE. UE będzie promować wysiłki całego społeczeństwa na rzecz włączenia mężczyzn i chłopców jako sojuszników i beneficjentów w działania na rzecz wyeliminowania wszystkich nierówności płci, zmiany dyskryminujących przepisów, zwalczania dyskryminujących norm społecznych i stereotypów płci oraz położenia kresu przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć. UE przypomina o swoim zobowiązaniu do wspierania równego, pełnego, skutecznego i znaczącego uczestnictwa kobiet i młodzieży, w całej ich różnorodności, m.in. we wszystkich sferach życia publicznego i politycznego, zgodnie z Planem działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024. Przy okazji 45. rocznicy Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW) i 25. rocznicy jej protokołu fakultatywnego, UE w dalszym ciągu będzie propagować ratyfikację i wdrożenie tych instrumentów.

28. UE podtrzymuje swoje zobowiązanie do propagowania, ochrony i realizacji wszystkich praw człowieka oraz do pełnego i skutecznego wdrożenia postanowień pekińskiej platformy działania i programu działania Międzynarodowej Konferencji na temat Ludności i Rozwoju oraz wyników ich konferencji przeglądowych, a także podtrzymuje w tym kontekście swoje zobowiązanie na rzecz **praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego**. Mając to na względzie, UE potwierdza zdecydowaną wolę propagowania, ochrony i realizacji prawa każdej osoby do pełnej kontroli oraz do swobodnego i odpowiedzialnego decydowania – w sposób wolny od dyskryminacji, przymusu i przemocy – w kwestiach dotyczących własnej seksualności oraz zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego. UE zwraca ponadto uwagę na potrzebę zapewnienia powszechnego dostępu do jakościowych i przystępnych cenowo wszechstronnych informacji na temat zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, edukacji w tym zakresie, w tym do wszechstronnej edukacji seksualnej, oraz usług opieki zdrowotnej.
29. UE będzie nadal zdecydowanie sprzeciwiać się wszelkim formom **dyskryminacji**, zwracając szczególną uwagę na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie i dyskryminację krzyżową, w tym ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne lub społeczne, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub inne, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną i tożsamość płciową oraz zintensyfikuje działania na rzecz zwalczania tych wszystkich form dyskryminacji. UE ponownie podkreśla swoje zobowiązanie na rzecz równości i niedyskryminacji oraz prawa wszystkich osób do korzystania z pełnego zakresu praw człowieka i podstawowych wolności, a także do ochrony osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, podatnych na zagrożenia i zmarginalizowanych. UE potwierdzi swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz poszanowania, ochrony oraz zapewnienia pełnego i równego korzystania z praw człowieka przez osoby LGBTI oraz będzie sygnalizować zaniepokojenie alarmującymi wskaźnikami dotyczącymi przemocy, dyskryminacji i stygmatyzacji osób LGBTI na całym świecie. UE będzie współpracować z podmiotami ONZ, których mandaty dotyczą przede wszystkim zwalczania przemocy i wszelkich form dyskryminacji, oraz nadal będzie zdecydowanie wspierać prace ONZ w tej dziedzinie.

30. UE będzie nadal w pełni zaangażowana w eliminację **rasizmu**, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i powiązanej z nimi nietolerancji. Jej działania w tej dziedzinie opierają się na solidnych ramach prawnych, w tym na unijnym planie działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025, który był rozwijany na przestrzeni lat zgodnie z Międzynarodową konwencją w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej (ICERD), która jest i powinna pozostać podstawą wysiłków służących przeciwdziałaniu rasizmowi, dyskryminacji rasowej, mowie nienawiści i nietolerancji. UE będzie kontynuować swoją długoletnią tradycję aktywnego i konstruktywnego angażowania się we wszystkie mechanizmy ONZ związane z rasizmem, niezależnie od tego, czy wspierała utworzenie danego mechanizmu, czy też nie, a jednocześnie będzie konsekwentnie domagać się racjonalizacji i usprawnienia istniejących mechanizmów. UE będzie nadal podkreślać, że konieczne jest zapewnienie powszechnej ratyfikacji oraz pełnego i skutecznego wdrożenia Międzynarodowej konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej, a także wdrożenie deklaracji durbańskiej i programu działania. Ponadto UE w dalszym ciągu będzie w istotny sposób angażować się w negocjacje dotyczące projektu deklaracji ONZ w sprawie poszanowania, ochrony i realizacji praw człowieka przysługujących osobom pochodzenia afrykańskiego.

31. UE będzie nadal bronić **praw dziecka**, priorytetowo traktując ochronę dzieci przed wszelkimi formami przemocy, powszechny dostęp do wysokiej jakości edukacji włączającej, ze szczególnym uwzględnieniem prawa dziewcząt do edukacji oraz dzieci znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, podatnych na zagrożenia i marginalizowanych, w tym dzieci wywodzących się z ludności rdzennej i dzieci należących do mniejszości, również mniejszości narodowych i etnicznych, a także dzieci z niepełnosprawnościami. UE w dalszym ciągu będzie zwracać szczególną uwagę na dzieci dotknięte konfliktami zbrojnymi oraz na zapobieganie poważnym naruszeniom wobec nich i położenie kresu takim naruszeniom, w oparciu o wzmocnioną koordynację z mechanizmami i partnerami ONZ. UE będzie nadal podejmować działania przeciwko okaleczaniu żeńskich narządów płciowych oraz wczesnym, dziecięcym i przymusowym małżeństwom. UE wciąż będzie działać na rzecz wyeliminowania ubóstwa dzieci i wszelkich form dyskryminacji dzieci. UE zajmie się prawami dziecka w otoczeniu cyfrowym, aby zagwarantować wszystkim dzieciom bezpieczne korzystanie z internetu, wolne od wszelkich form przemocy.
32. UE zintensyfikuje działania, aby propagować pełne korzystanie przez **osoby starsze** z wszystkich przysługujących im praw człowieka. UE będzie nadal zaangażowana w umacnianie praw człowieka osób starszym we wszystkich sferach życia, zwłaszcza w zakresie opieki długoterminowej, oraz będzie wspierać wysiłki na rzecz walki z ageizmem i dyskryminacją ze względu na wiek, a także sprzyjać działaniom międzypokoleniowym i solidarności. W związku z tym UE będzie utrzymywać konstruktywne kontakty z Otwartą Grupą Roboczą ONZ ds. Starzenia się i jest gotowa współpracować w procesie określania ewentualnych luk w ochronie praw człowieka przysługujących osobom starszym, aby jak najlepiej zniwelować te luki.

33. UE będzie nadal propagować prawa **ludności rdzennej** określone w oenzetowskiej Deklaracji o prawach ludności rdzennej i prawie międzynarodowym praw człowieka oraz będzie w tym kontekście aktywnie uczestniczyć we wszystkich odpowiednich forach, na których są omawiane prawa ludności rdzennej. UE nadal będzie angażować się we wszelkie wysiłki mające wzmocnić pełny, skuteczny i znaczący udział przedstawicieli i instytucji ludności rdzennej w odpowiednich organach ONZ, w tym w posiedzeniach Rady Praw Człowieka w dotyczących ich sprawach. UE będzie podkreślać znaczenie ochrony obrońców praw człowieka wywodzących się z ludności rdzennej, w tym w kontekście ziemi i zasobów naturalnych oraz ochrony środowiska, różnorodności biologicznej i klimatu, a także zapewnienia im możliwości propagowania praw człowieka bez obawy przed represjami. UE będzie promować pełne, skuteczne i znaczące zaangażowanie i przywództwo kobiet wywodzących się z ludności rdzennej. UE będzie podkreślać, jak ważne jest, by zapewnić dzieciom wywodzącym się z ludności rdzennej dostęp do edukacji w ich własnym języku i w poszanowaniu ich własnej kultury.
34. Obrona praw osób należących do **mniejszości** ma kluczowe znaczenie. UE będzie nadal wzywać wszystkie państwa do poszanowania, ochrony i realizacji praw człowieka przysługujących osobom należącym do mniejszości zgodnie z postanowieniami Deklaracji praw osób należących do mniejszości narodowych lub etnicznych, religijnych i językowych. UE będzie promować ich prawo do skutecznego udziału w życiu kulturalnym, religijnym, społecznym, gospodarczym i publicznym. UE będzie sprzeciwiać się wszelkim formom podlegania do przemocy lub nienawiści oraz mowie nienawiści w internecie i poza nim, przy jednoczesnym zachowaniu pełnego poszanowania prawa do wolności opinii i wypowiedzi. UE będzie nadal zajmować się kwestiami osób należących do mniejszości na wszystkich odpowiednich forach.

35. UE będzie wciąż wspierać środki łagodzące wpływ, jaki **zmiana klimatu**, utrata różnorodności biologicznej, zanieczyszczenie i degradacja środowiska wywierają na pełne korzystanie z wszystkich praw człowieka. Podejście oparte na prawach człowieka ma kluczowe znaczenie dla skutecznego zwalczania tych zjawisk. UE będzie promować istotną rolę, jaką odgrywają w tym kontekście obrońcy praw człowieka zajmujący się kwestiami środowiska i prawami ludności rdzennej. UE będzie czynnie uczestniczyć w dyskusjach nad wspieraniem prawa człowieka do czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska oraz w tym kontekście promować inkluzywność i niedyskryminację. UE będzie aktywnie angażować się w prace nad rezolucjami ONZ dotyczącymi powiązań między prawami człowieka a klimatem i środowiskiem, także w kontekście wyników konferencji COP 28.
36. UE potwierdzi swoje zobowiązanie do pełnego wdrożenia wszystkich trzech wymiarów Agendy 2030. UE ponownie potwierdzi swoje stanowisko, zgodnie z którym pełne urzeczywistnienie wszystkich praw człowieka dla wszystkich ludzi jest jednym z warunków wstępnych osiągnięcia inkluzywnego i zrównoważonego rozwoju. W tym duchu UE nadal będzie wносить wkład we wdrażanie Agendy 2030, stosując oparte na prawach człowieka podejście do współpracy na rzecz rozwoju, przy równoczesnym zapewnieniu, by nie pozostawiać nikogo samemu sobie. Podejście to wnosi wkład w **prawo do rozwoju** oparte na powszechnym, niepodzielnym, wzajemnie powiązanym, współzależnym i wzajemnie wzmacniającym się charakterze wszystkich praw człowieka, przy czym jednostki są podmiotami praw a państwa są podmiotami odpowiedzialnymi. Jeśli chodzi o proces opracowania prawnie wiążącego instrumentu dotyczącego prawa do rozwoju, UE w dalszym ciągu będzie angażować się, bez przesądzania o swoim ostatecznym stanowisku, aby zapewnić pełną zgodność projektu tekstu z prawem międzynarodowym praw człowieka.

37. UE będzie nadal współpracować z OHCHR i grupą roboczą ONZ ds. **biznesu i praw człowieka** w celu propagowania wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka na całym świecie. W dalszym ciągu będzie wspierać przyjmowanie krajowych planów działania w państwach członkowskich i krajach partnerskich oraz opracowywanie kompleksowych unijnych ram wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, przyjmując za punkt odniesienia związany z tymi wytycznymi plan działania ONZ dotyczący biznesu i praw człowieka na następne dziesięciolecie. UE zwiększy swoje zaangażowanie na forach ONZ, odzwierciedlając zmiany ustawodawcze i inne w UE, zwłaszcza co się tyczy należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju; ma to stanowić podstawę zaangażowania w negocjacje ONZ na temat opartego na konsensusie prawnie wiążącego instrumentu dotyczącego biznesu i praw człowieka, z myślą o wzmocnieniu ochrony ofiar i zapewnieniu równych szans w skali światowej.
38. Terroryzm, brutalny ekstremizm i przestępczość zorganizowana stanowią bardzo poważne zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa. Walka z terroryzmem nie może naruszać praw człowieka, podstawowych wolności ani międzynarodowego prawa humanitarnego. UE wzywa wszystkie państwa do zapewnienia, by reakcja na terroryzm i przestępczość zorganizowaną była w pełni zgodna z prawem międzynarodowym. Dochodzenia w sprawach dotyczących **terroryzmu** i ściganie przestępstw terrorystycznych muszą się odbywać zgodnie z zasadami praworządności i prawem międzynarodowym praw człowieka, a punktem centralnym powinny być prawa ofiar.

39. UE zintensyfikuje działania na rzecz przestrzegania prawa międzynarodowego w odniesieniu do uchodźców, osób wewnętrźnie przesiedlonych i migrantów, zwracając szczególną uwagę na osoby znajdujące się w trudnej sytuacji. UE będzie nadal umożliwiać wybieranie legalnych sposobów migracji przy pełnym poszanowaniu kompetencji krajowych i wzywać wszystkie państwa do zapobiegania handlowi ludźmi i przemytowi ludzi, do ochrony ofiar i zwiększania świadomości wśród potencjalnych ofiar, utrzymywania podejścia uwzględniającego kwestie płci i dzieci oraz do zapewniania skutecznego ścigania sprawców. UE będzie nadal zdecydowanie potępiać sponsorowane przez państwo ataki hybrydowe, w tym instrumentalizację uchodźców i migrantów z przyczyn politycznych przez państwa trzecie, oraz podejmować działania zapobiegające temu zjawisku, przy pełnym poszanowaniu praw człowieka i prawa międzynarodowego.
40. UE zwróci się do wszystkich partnerów o **połączenie wysiłków na rzecz przestrzegania i propagowania praw człowieka** na całym świecie oraz o budowanie silniejszych partnerstw. UE jest przekonana, że propagowanie, ochrona i realizacja praw człowieka przynoszą wszystkim zainteresowanym stronom wiele korzyści, również w zakresie zrównoważonego rozwoju, pokoju i bezpieczeństwa oraz rozwoju równych, zróżnicowanych, pluralistycznych i inkluzywnych społeczeństw.
-